

Barokní sál Místodržitelského paláce
20. listopadu 2012 v 17 hodin

JANÁČKOVY MUŽSKÉ SBORY v rozličných souvislostech

koncert mužského pěveckého sboru Láska opravdivá

Leoš Janáček (1854-1928) Orání, IV/1 (1873)
na lidový text (Sušil 1860, č. 709), č. 1 z cyklu Čtyři lidové mužské sbory

Александр Васильевич Никольский (1874-1943) .Господь просвещение мое
Aleksandr Vasiljevič Nikolskij Gospod' prosvěščenije moje
(Žalm 26/27, verše 1, 3, 7, 13, 14: Hospodin je mé světlo a má spása, koho bych se bál?)

Leoš Janáček Což ta naše bříza, IV/22 (1893)
na text Elišky Krásnohorské ze sbírky *Z máje žití* (1874), č. 2 z cyklu Čtyři lidové mužské sbory

Bedřich Smetana (1824-1884) Píseň na moři (1876-1877)
na text z básně *Černý prapor* (1867) Vítězslava Háška (1835-1874)

Павел Григорьевич Чесноков (1877-1944) Скоро предвари, Соч. 45, No. 4
Pavel Grigorjevič Česnokov Skoro predvari, op. 45, č. 4
modlitba v dobách bídy a útoku nepřátel (tropar, hlas 4.)

Leoš Janáček Čtvero mužských sborů moravských, IV/28
1. Dež viš (1900), text Ondřej Příkryl (1862-1936)
2. Komáři (1906), text lidový
3. Klekánica (1900), text Ondřej Příkryl
4. Rozloučení (1906), text lidový

Příkrylovy texty pocházejí ze sbírky *Hanácky písničky*, vydané v Brně okolo r. 1900, č. 1 a 27. Text Komárů *Svatba komáří* sebral František Bartoš s Leošem Janáčkem a vydali jako součást *Kytice z národních písní moravských* v roce 1890. Text Rozloučení pochází ze sbírky *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými* (1860) Františka Sušila (1804-1868): *Loučení*, č. 561

Josef Bohuslav Foerster (1859-1951) Velké, širé, rodné lány op. 37, č. 4
z cyklu Devět mužských sborů
na text básně ze sbírky *Selské písně* a *České znělky* (1889) Josefa Václava Sládka (1845-1912)

Leoš Janáček Kantor Halfar, IV/33 (1906)
na text stejnojmenné básně (1899) ze sbírky *Slezské písně* Petra Bezruče (1867-1958)

Дьякон Сергей Зосимович Трубачев (1919-1995) Кто ны разлучит от любве Божия
diákon Sergej Zosimovič Trubačov Kto ny razlučit ot ljubve Božija
(text z Listu Římanům 8, 35-39)

Leoš Janáček Vínek, IV/31 (?1904-1906)
na lidový text sebraný Antonínem Pustkou, č. 3 z cyklu Čtyři lidové mužské sbory

Leoš Janáček Perina, IV/38 (před 1914?)
na text lidové písně, kterou Janáčkově zpíval slovenský lékař Pavol Blaho, později vyšel ve sbírce Jana Poláčka *Slovácké písničky*, Slovácký krúžek v Brně, 1941; č. 4 z cyklu Čtyři lidové mužské sbory

Leoš Janáček
Sbor při kladení základního kamene Masarykovy university v Brně, IV/45 (27. 3. až 2. 4. 1928)
na text básně (24. 3. 1928) Antonína Trýba (1884-1960)

zpívá mužský pěvecký sbor LÁSKA OPRAVDIVÁ, řídí Jaroslav Černocký a Jan Špaček
Pořizování obrazových a zvukových záznamů je vítáno. Konec v 18:15, bez přestávky.
Poděkování: Moravská galerie v Brně, Boris Klepal, Martin Polák, Ústav hudební vědy FF MU, OP VK
Katalog Janáčkova díla – viz Simeone, Tyrrell, Němcová: Janáček Works, Oxford 1997

www.laskaopravdiva.cz

TEXTY SKLADEB

Janáček: Orání

Šohajku švarny,
čemu něoreš?
Či ci volky ustavaju,
či sám němožeš?
Džěvucho švarna,
oral cic bych ja,
dybys ty mně pohonila,
volil bych cě ja.
Šohajku švarny,
dyc němam biča,
nědala mne ma macička
za pohoniča.

Nikolskij: Gospod' prosvěščenije moje

Hospodin je světlo mé a spása,
koho bych se bál?
Hospodin je síla života mého,
z koho bych měl strach?
Kdyby proti mně i vojsko vytáhlo,
mé srdce bážeň nepocítí,
kdyby proti mně i bitva vzplála,
přece v Něho budu doufat.
Vyslyš, Hospodine, hlas můj, když
volám,
smiluj se nade mnou a vyslyš
mne.
Věřím, že budu viděti
Hospodinovu dobrotivost v zemi
živých.
Doufej v Hospodina, vzmuž se,
ať posilní se srdce tvé
a doufej v Hospodina.

Janáček: Břiza

Což ta naše břiza na dvorečku
Smutně se mi sklání k okénečku?
Necht' je nebe tiché, voda tichá,
ona stále chví se, stále vzdychá;
což se to mé srdce nepokojí?
Což se o svou lásku stále bojí?
Pokoje mi nedá v noci, ve dne,
usedá mi hořem, neusedne.

Na té naší břize pod okénkem
Listí na řapíčku visí tenkém;
báživě si šeptá, chví se v bolu,
že je každý vánek strhá dolů.
Na nejtenším, ale pouhém vlásku,
srdce zří se chvítí pro svou lásku.
Necht' je neuchvátí vichor žádný,
dech jí může strhnout, je-li zrádný.

Smetana: Píseň na moři

Haló! Již plachty napněte,
stožár utužte lanem,
již kotva z tůně zvednuta,
a větrů přízeň pánem.

Tak vesele hrá korouhev,
moře tak jasno, blaho,
nuž ke kormidlu, k slenici —
haló! haló!

Jen ještě pohled k přístavu !
Tam s bohem! Kynou šátky,
tam čapky letí — nuž adé,
necht' loučení čas krátký!

Tam slzu vidím dokoná,
jež rosí tváře blaho,
ej vína sem, ať zavzní zpěv —
haló! haló!

A nyní počnem vesele:
jak réva barví břehy,
jak blednou města, vesnice,
jak vzduch tu plný něhy.

A jak to moře modravé,
v něm houpem se tak blaho,
to teprv ducha rozpíná —
haló! haló!

Hle, zmizel kraj, a moře skvost
již bez hranic a mezí —
pod nebem druhá nebes báň,
zem bez pouta a stezí!
Aj, jak to mysl rozhřívá —
tak cítíme, co blaho!
tu píseň teprv z plna zní —
haló! haló!

Aj hle, ten ostrov rozmilý,
jak vynořil se z pěny !
Tam kormidlem teď zavesluj —
jakt' mocně rozložený!

Hle, již nám v ruce tleskají,
zrak zničený tak blaho:
nuž čapky vzhůru, vítejte —
haló! haló!

Česnokov: Skoro predvari

Přispěchej a pomoz nám,
Kriste, Bože náš,
Dříve, než padneme
do rukou nepřátel,
kteří se Ti rouhají a škodí nám.
Překonej Svým Křížem ty,
kteří bojují proti nám,
aby pochopili, jak mocná je
pravoslavná víra,
na přímluvy Bohorodice, jediný
Lidumile.

Janáček: Dež viš

Dež viš, že rač tě vidivám
než zlató vězdíčko,
máš na mrskut mně darovat
červený vajičko!
Dež viž, že bech tě všeccko dal
a sebe néjrači,
máš na večír mně skovávat
pusenko néslačí!
A dež viš, že tě rači mám
než široširé svět,

máš říct, hde jož mám pro tebe
jak pro nevěsto jet!

Janáček: Komáři

Komáři se ženili, trošky vína
neměli.
Přiletěl tam slavíček, přiněš vína
zidliček.
Komáři se opili, ež komára zabili.
Komár leží v komoře, muška
pláče na dvoře.
Neplač muško, co ti je? Ešče
komár ožije.

Janáček: Klekánica

Radile ste: „nechod' na ves,
dež se od hor stmivá,
chetla be tě, děvečko má,
klekánica divá.“
A já šla a čekala sem, ešle na
mě skočí,
A on mě tam švarné senek
chetil do nároči.
Matičko má, tenkrát bela vaša
rada vadná,
takovéto klekánice neleknem
se žádná.

Janáček: Rozloučení

Zhoru cesta, dolu druhá,
rozlučme se spolu, milá.
Těžké naše rozloučení,
když jsme spolu naučení.
Vrať mně, milá, co je mého,
já ti vrátím, co je tvého.
Vrať mně, milá, prsténeček,
já ti vrátím tvůj šáteček.
Prsténeček, zlaté očko,
s Pánem Bohem, má děvečko.

Foerster: Velké, širé, rodné lány

Velké, širé, rodné lány,
jak jste krásny na vše strany,
od souvratě ku souvratí
jak vás dnes to slunko zlatí!

Vlavé žito jako břehy,
květná luka plná něhy,
na úhoru, v žirné kráse,
pokojně se stádo pase.

A jak slunce vás tak zhřívá
a jak cvrček v klasech zpívá,
v šíř i v dál, vy rodné lány,
bud'te vy nám požehnány!

Janáček: Kantor Halfar

Kantor Halfar byl hoch dobrý
byl hoch tichý, byl hoch hezký,
ale měl on chybu:
i v Těšíně mluvil česky
před okresním inspektorem!

A když tak se kantor spustí...
víš, jsou hříchy v katechismu,
co se nikdy neodpustí.

Leta táhnou, vlasy řidnou
jako listí před jesení.
Halfar pořád za mládence!
Pro Halfara místa není.

V krčmě zní jen skočná hudba.
Právě v kapli dalo slovo!
Co by mělo deset roků
čekat děvče Halfarovo?

Přišli páni: „Škola polská!“
Ale vzpurný Halfar učí,
jak mu káže zákon Boží.

Tich po mezích chodí kantor,
bez úsměvu, bez myšlenky,
v krčmě v noci sám za stolem
hledí k zemi, hledí sklenky.

V horký večer, na klekání,
když se jednou ve vsi zvoní,
vrazí děvče v černou jizbu:
Kantor visí na jabloni!

Bez modlitby, bez slzy ho,
jak při hříšné duši jisto,
v roh hřbitova zakopali,
a tak dostal Halfar místo.

Trubačov: Kto ny razlučit

Kdo nás odloučí od lásky Boží?
Snad soužení nebo úzkost?
Pronásledování nebo hlad?
Snad nahota, bída či meč?
Vždyť psáno je,
že pro Tebe jsme denně vydávání
na smrt,
jsme jako ovce určené na
porážku.
Ale v tom všem slavně vítězíme
mocí Toho, který si nás zamiloval.
Ujistil jsem se,
že ani smrt, ani život,
ani Andělé, ani Knížectva, ani
Mocnosti,
ani přítomné, ani budoucí,
ani výšiny, ani hloubiny,
ani žádné jiné stvoření
nedokáže nás odloučit od lásky
Boží,
která je v Kristu Ježíši, našem
Pánu.

Janáček: Vínek

Na bruntálských horách
seje tam syneček hrách!
Jeho galanečka
zavracá tam krdel krav.
Když je zavrátla hořce zaplakala
bodej by tě synku nebyla poznala.
Rozhodil čtyři sta,
rozhodil po stole!
Na, to ty máš děvče,
to ty máš za svoje,
na, to ty máš děvče.
Chot' by si rozhodil
ještě třikrát toho,
již mi nezaplatíš vínku zeleného!

Janáček: Perina

A já mám Marinu
červenú jak malinu,
a keď já k nej večer přijdem,
prikryje ma perinú.

Zuzu jsme už vydali,
ešče máme Marinu,
každé sme dvě koze dali,
ešče dáme perinu.

Ona má perinu,
a ja len halenu,
aby lidé neríkali,
že já chodím za jinú.

**Janáček: Sbor při kladení
základního kamene MU**

Moudrosti chrám
když lidská ruka staví
ze srdce tryskni
k nebi víry vzdech
v posvátném ohni
pouta temnot taví
duch lidský vznesen
v Božích oblastech.

V pochybách bouří,
jimiž duh se mate,
stůj věčné pravdy
pevný oltáři,
úzkostí lidských
útočiště svaté
nad nížin zmatky
štítem zazáři!

Uč lid svůj v lásce:
pokorný, tichý,
volnosti darů
popřáváje všem,
by tkal své dílo
plané střeh' se pýchy,
moudrosti otců
věrným dědicem.

Jak sémě plodné
v tichou otců zemi,
úhelný kámen
klesej v základy,
požehnán láskou,
vírou, nadějemi,
nes lidu k dobru
ducha poklady!

Jak sémě plodné
v tichou otců zemi,
úhelný kámen, klesej!